

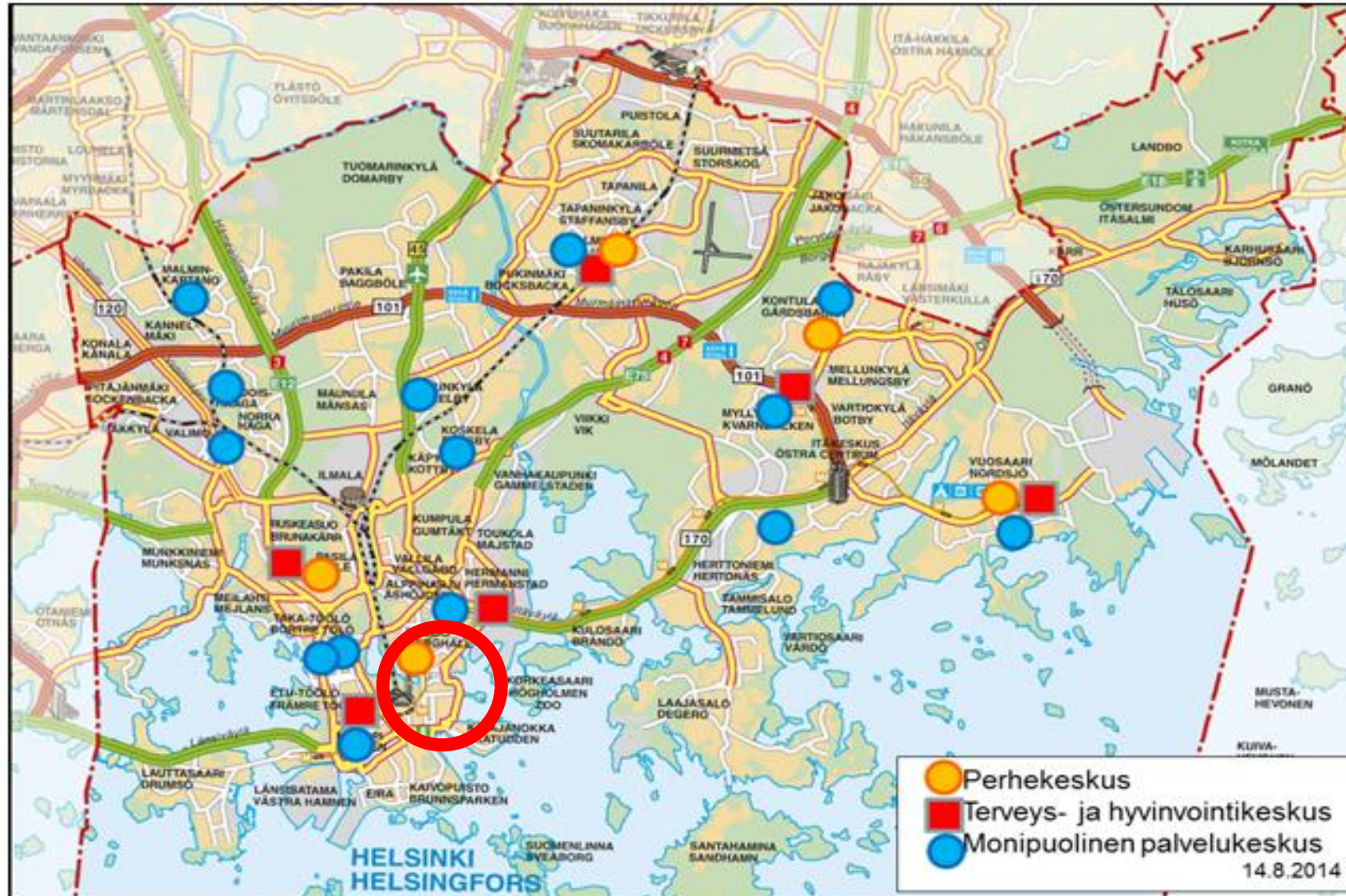
Perhekeskus Helsingissä

Sosiaali- ja terveystoimiala
Helsingin kaupunki

20.11.2019 Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja

Helsinki

Palveluverkko vuoteen 2030

Perhekeskus

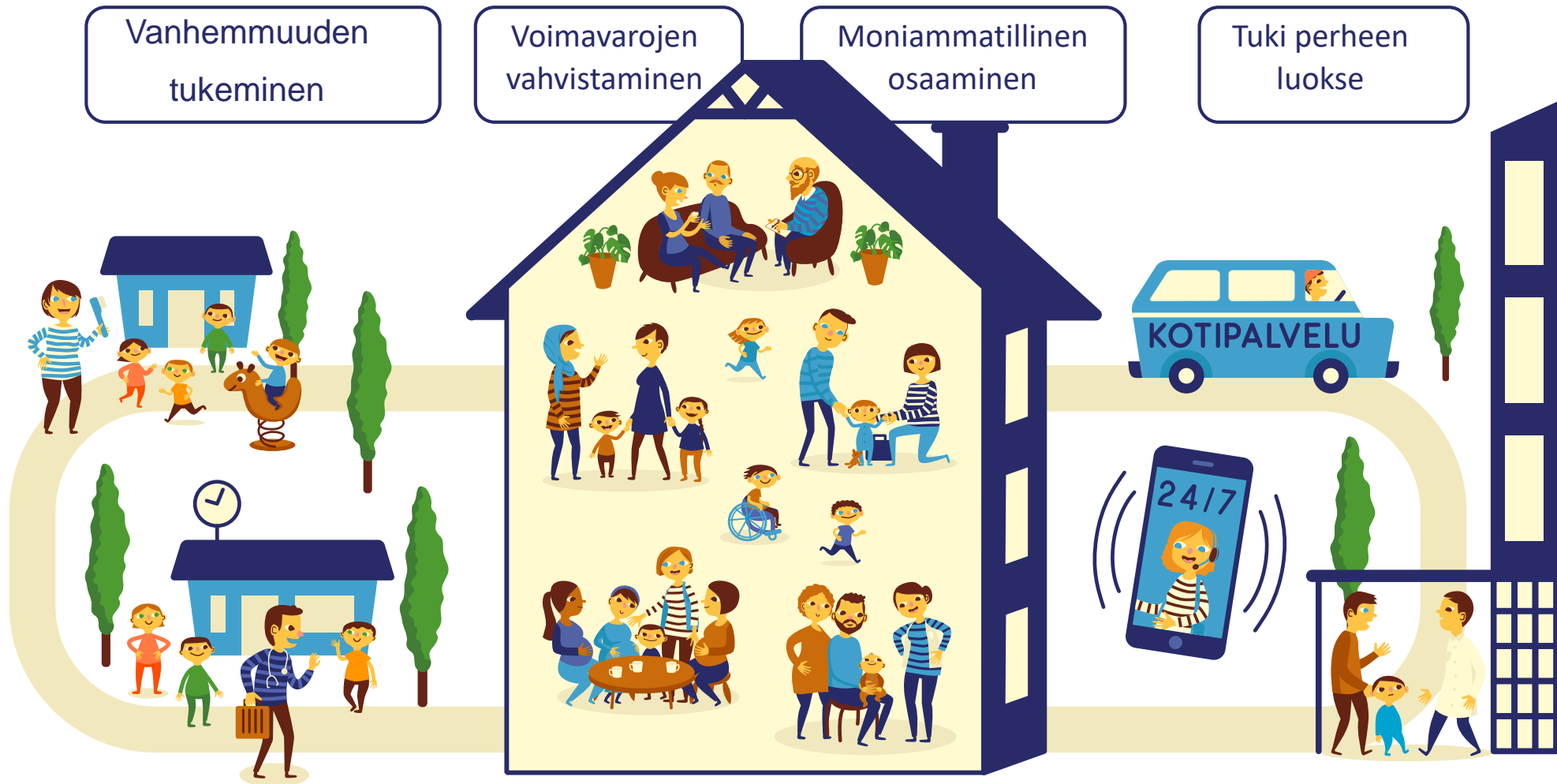
Lapsiperheiden palvelut saman katon alta

Vanhemmuuden
tukeminen

Voimavarojen
vahvistaminen

Moniammatillinen
osaaminen

Tuki perheen
luokse

Kaikille suunnatut palvelut, kuten äitiys- ja lastenneuvolat - Varhainen tuki, kuten kotipalvelu - Erityistason tuki, kuten lastensuojelu.

Perhekeskus -toimintamalli

Asiakkaan ympärille kootaan hänen tarpeidensa mukainen palvelukokonaisuus

- Lapset ja perheet, joilla on satunnaisesti tuen tarvetta
  - Panostetaan neuvolapalvelujen hyvään saatavuuteen sekä ketterään, oikea-aikaiseen varhaiseen tukeen
  - Tarjotaan lisäksi digitaalisia palveluja ja omahoito- ja itsepalvelumahdollisuuksia
  - Neuvolatiimi tarjoaa moniammatillista varhaista tukea lapselle ja perheelle
- Lapset ja perheet, joilla on paljon palvelutarpeita
  - Tarjotaan yhteen sovitettu palvelukokonaisuus, jossa monitoimijainen palvelutarpeenarviointi tehdään vain kerran ja lapsen ja perheen asioita koordinoi nimetty vastuhenkilö

Perhekeskus kokoaa ja sovittaa yhteen lasten ja perheiden palvelut peruspalveluista erityiseen tukeen

Perhekeskuksen palveluja ovat:

- Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- Lapsiperheiden kotipalvelu
- Lapsiperheiden sosiaaliohjaus
- Neuvolan psykologin palvelut
- Lasten suunterveyden ehkäisevät palvelut
- Lasten puheterapiapalvelut
- Fysio- ja toimintaterapiapalvelut
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki -palvelu
- Perhesosiaalityö
- Terapeuttinen vauvaperhetyö

Lisäksi perhekeskuksesta saa erityistason palveluja:

- Lastensuojelun avohuollon sosiaalityötä
- Lastensuojelun tehostettua perhetyötä
- Vammaispalveluja
- Erikoissairaanhoidon palveluja

- HUS:n äitiyspoliklinikka Kallion perhekeskuksessa 2 pvä/vko, lasten neurologi

Raskaana olevalla, alle kouluikäisellä lapsella tai perheellä tuen tarve, joka ei ole selkeä tai vaatii useamman ammattilaisen harkintaa

1 ASIAKKAAN INFORMOINTI NEUVOLATIIMISTÄ JA SUOSTUMUS

- Kerrotaan asiakkaalle neuvolatiimin toiminnasta: [Neuvolatiimin esite](#)
- Pyydetään asiakkaalta tai asiakkaan huoltajalta lupa viedä asia käsittelyyn neuvolatiimiin

Täytetään asiantuntijatukipyyntölomake yhteistyössä asiakkaan kanssa

Neuvolatiimi

Käsittely neuvolatiimissä: perustason erityistyöntekijöiden palvelun koordinointi, suunnitellaan miten asiakasta autetaan ja sovitaan vastuutyöntekijä

2

OSALLISTUJAT:

- Terveystenhoitaja
- Neuvolan psykologi
- Perheneuvolan edustaja
- Lapsiperheiden sosiaaliohjaaja

Tarvittaessa myös

- Puheterapeutti, toimintaterapeutti, fysioterapeutti
- Neuvolalääkäri
- Lapsiperheiden kotipalvelun edustaja
- Vauvaperhetyön psykoterapeutti
- Kiertävä erityislastentarhanopettaja (=kelto)
- Sekä tarvittaessa muita ammattilaisia

Käsittely neuvolatiimissä: oma terveydenhoitaja tms. pyynnön tekijä tekee asiantuntijatukipyynnön ja esittelee asian itse tiimille

Asiakas mukana

- Tarvittaessa järjestetään neuvottelu, johon kutsutaan mukaan asiakas ja tarvittavat asiantuntijat.

Yhteistyö lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi

- Ensimmäisessä kaikilla työntekijöillä suora yhteydenotto-velvoite (ei neuvolatiimin kautta) palvelutarpeen arvioimiseksi SHL 35 §
- Sosiaalihuollollinen lapsen kasvuun ja kehitykseen, vanhemmuuteen liittyvä tai muu vahvempi/ilmeinen huoli sekä kiireelliset asiat
- Osallistuminen palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laadintaan 41 §
- Mahdollisuus saada asiakkaalle lisätukea ja palveluja

Vastuutyöntekijä on neuvolatiimin jälkeen yhteydessä asiakkaaseen 2 viikon kuluessa

3

- Vastuutyöntekijä huolehtii että asiakas saa tarvitsemansa avun ja koordinoi avun suunnitelman mukaan

Uudet toimintamallit

Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki

- Tekee palvelutarpeen arvioinnin yhdessä lapsen, perheen ja yhteistyökumppanien kanssa
- Tarjoa tukea ja ohjausta perheelle ja saattaa tarvittaessa jatkopalveluihin
- Jalkautuu tarvittaessa lapsen, perheen ja heidän kanssaan työskentelevien tueksi esim. kouluun, varhaiskasvatukseen tai neuvolaan
- Arviointi kestää max. 3 kk
- Mahdollistaa perheelle yhden kokonaisvaltaisen arvioinnin ja tuen sirpaleisten ja päällekkäisten arviointien sijaan työskentelylle

Työryhmässä ovat:

- Lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä
- Lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä
- Perheneuvolan sosiaalityöntekijä ja psykologi
- Aikuissosiaalityön sosiaaliohjaaja
- Psykiatria- ja päihdepalvelujen sairaanhoitaja

- Paljon palveluita tarvitsevalla asiakkaalla on vastuutyöntekijä ja yhteinen asiakassuunnitelma

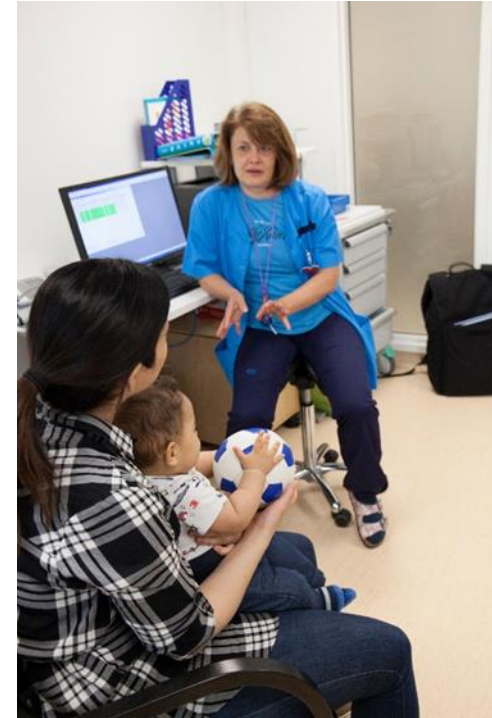
Lapsiperheiden ja lapsen omaan ympäristöön vietyjä palveluesimerkkejä

- Neuvolassa:
  - Raskaudenaikaiset kotikäynnit erityistä tukea tarvitseville äideille yhdessä muiden toimijoiden, esim. kotipalvelun johtavan ohjaajan, sosiaaliohjaajan tai lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa
  - Kotikäynnit ensimmäisen lapsensa saaneiden luo
  - Neuvola päiväkodissa toimintamallissa 3-vuotiaiden terveystarkastus tehdään päiväkodissa yhteistyössä päiväkodin ja suun terveydenhuollon toimijoiden kanssa.
- Muut lapsiperheiden palvelujen työntekijät:
  - Kotipalvelun perhetyöntekijät sekä lapsiperheiden sosiaaliohjaajat työskentelevät perheiden kodeissa
  - Kotipalvelun tarpeen arviointi tehdään perheen kotona, usein yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
  - Lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tavataan perheet usein heidän kodeissaan ja jalkaudutaan tarvittaessa esim. kouluun, päiväkotiin tai sairaalaan
  - Perhetyö työskentelee kodeissa ja muissa lapsen kehitysympäristöissä. Lastensuojelun tehostettu perhetyö jalkautuu kiireellisissä tilanteissa (alle 24h) perheen kotiin

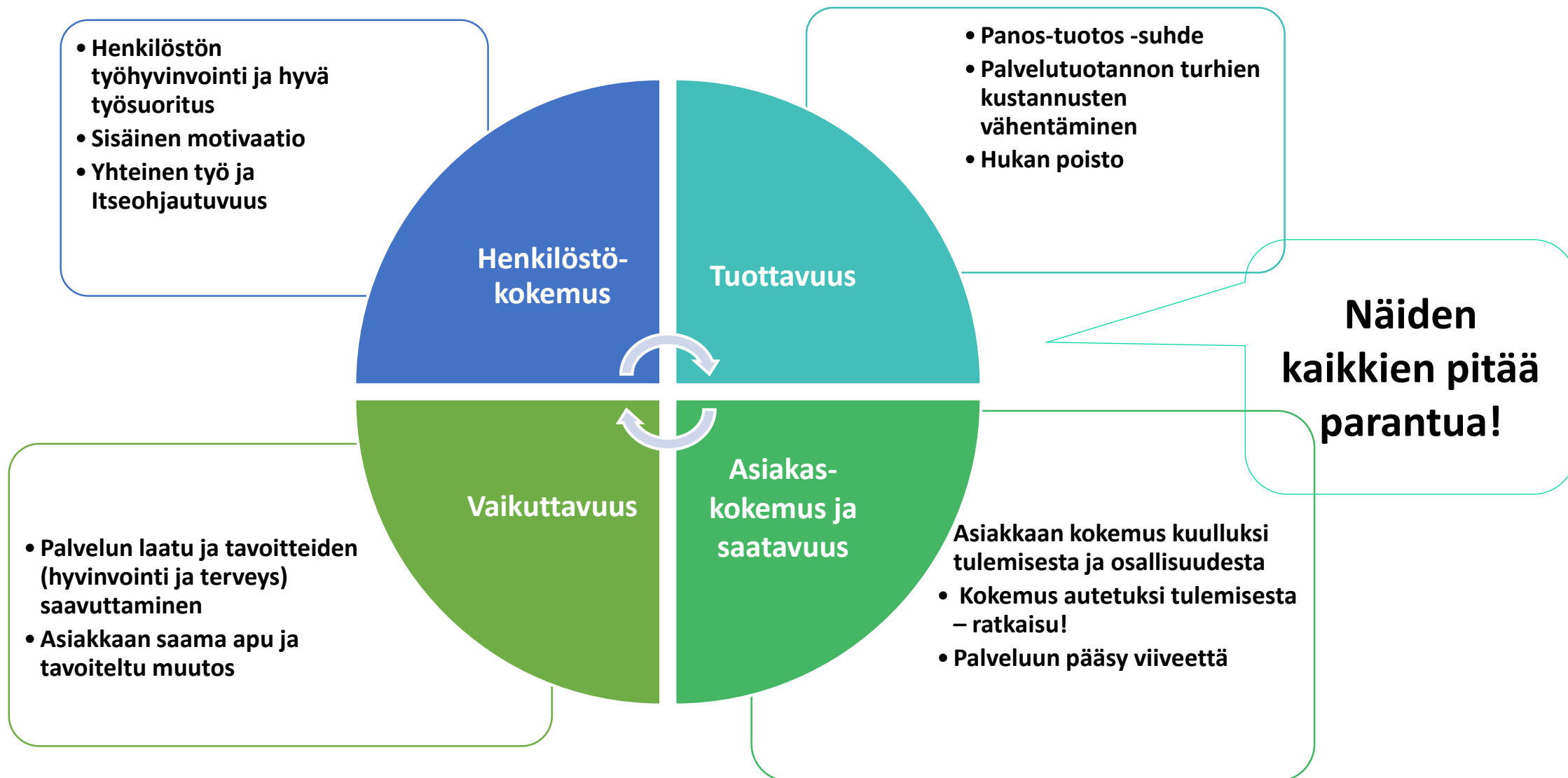

Mikä on muuttunut käytännössä perhekeskustoimintamallin myötä?

- Aukioloajat laajentuneet
- Vahvat universaalit palvelut ovat hyvin saatavilla
- Varhainen tuki on oikea-aikaisesti ja ketterästi tarjolla
- Lapsiperheiden monitoimijainen palvelutarpeen arviointi ja tuki on saatavissa tarvittaessa
- Erityispalveluita tarvittaessa – HUS-yhteistyö
- Asiakkaalle sopivat, räätälöidyt palvelut
- Moniammatillinen tukeminen ja tiimityöskentely
- Hyvät konsultaatiomahdollisuudet
- Digitaaliset, sähköiset ja mobiilit työvälineet
- Lisäksi koteihin, päiväkoteihin jalkautuvat ammattilaiset
- Perheentuki-Internet -sivusto on monipuolinen ja helppokäyttöinen, <https://www.hel.fi/sote/perheentuki-fi>

Nelimaali; näitä tavoittelemme palvelujen uudistamisessa

Perhekeskus-toimintamallin tavoitellut tulokset

1. Asiakkaan näkökulmasta palveluiden saatavuus paranee

- Monipuolisemmat palvelut saman katon alla
- Monimutkaiset palveluverkot selkiytyvät
- Vastaanottoja myös ilta-aikaan
- Omahoito, sähköiset ja digitaaliset palvelut, chat, älykkäät läheteet ja esitietolomakkeet (Apotti + ODA)
- **Asiakastyytyväisyyttä mitataan palautejärjestelmin ja kyselyin**

2. Vaikuttavuutta vähemmällä käyntimäärällä

- Monipuolisemmat palvelut saman katon alta mahdollistaa laajan osaamisen
- Tiimityöskentelymallit ja moniammatillinen työskentely tuottaa synergiaa ja tulosta

3. Tuottavuus lisääntyy työntekijän näkökulmasta

- Ketterämmät konsultointimahdollisuudet nopeuttaa asiakasprosesseja
- Tiimityöskentelymallin ansiosta vähemmän yksittäisiä käyntejä
- Uudet työmuodot, yhteisöllisyys, pelisäännöt sujuvoittavat prosesseja

4. Henkilöstötyytyväisyys paranee

- Monialainen työskentely palkitsee, syntyy uutta osaamista ja työ koetaan vaikuttavammaksi
- **Henkilöstötyytyväisyyttä mitataan henkilöstökokemuskyselyillä**

Perhekeskusten eteneminen

• Itäkatu

- Ensimmäinen perhekeskus, otettu käyttöön kesäkuussa 2017

• Vuosaari

- Perhekeskus ja terveyst- ja hyvinvointikeskus, otettu käyttöön kesäkuussa 2018

• Kallio

- Avattu asiakkaille 4.6.2019
- Kamppi (keskusta 2021?) Länsi, Pohjoinen...?
- Perhekeskus toimii verkostomaisena koko kaupungissa

Digitaalinen perhekeskus

- Perheentuki-sivusto digitaalisen perhekeskuksen alustana
  - Luotettavaa tietoa, videoita lapsen kasvuun, kehitykseen ja vanhemmuuteen liittyen sekä tietoa palveluistamme
  - Sähköinen perhevalmennus julkaistu keväällä 2015
  - Alle kouluikäisten osiot julkaistu 2016 ja kouluikäisten osiot 2017
  - Tarvitsen apua –nappi matalan kynnyksen yhteydenottokanava marraskuusta 2018
  - Neuvolachat aloitettu syksyllä 2016 ja NeRo neuvolarobotti 27.3.2019
  - www.hel.fi/perheentuki

Yhteydenottokanavat perhekeskuksiin

Neuvolan keskitetty neuvonta ja ajanvaraus

- Puhelinpalvelu, takaisinsoitto
- Chat + chatbot NeRo

Lapsiperheiden sosiaalineuvonta

- Puhelinpalvelu, takaisinsoitto
- Tarvitsen apua -nappi

Lastensuojelun päivystys

- Puhelinpalvelu
- SHL yhteydenotto ja LS-ilmoitus -sähköiset lomakkeet

Ruotsinkieliset palvelut

Kallion perhekeskukseen keskitetään koko Helsinkiä palvelevia lapsiperheiden ruotsinkielisiä toimintoja:

- Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki
- Lapsiperheiden kotipalvelu
- Lapsiperheiden sosiaaliohjaus
- Puheterapia
- Neuvolan psykologipalvelut
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Lasten ja aikuisten vammaistyö
- Lastensuojelun avohuolto ja perhetyö

Helsingissä ruotsinkielistä neuvolapalvelua tarjoavat Kallion perhekeskuksen lisäksi Itäkadun ja Vuosaaren perhekeskukset sekä Viiskulman ja Munkkiniemen neuvolat.

Kiitos!

Helsinki